

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 XVII

Vaststelling van de begrotingsstaat van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar 2023

Nr. 64

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2023

Conform mijn toezegging in het Wetgevingsoverleg van 15 juni jl. om uw Kamer te informeren over de toegenomen export van goederen vanuit Nederland naar Iran en hoe dit zich verhoudt tot de export door andere Europese landen, informeer ik uw Kamer als volgt.

Totale EU-export naar Iran

Op basis van gegevens van het International Trade Centre (ITC) bedroeg de totale EU-goederenexport naar Iran EUR 3,9 mld. in 2021. In 2020 was dit EUR 3,6 mld., in 2019 bedroeg deze nog EUR 4,3 mld.¹ De EU-goederenexport naar Iran bestond in 2022 vooral uit machines (28,6%) en chemicaliën, waaronder medicijnen (23,8%).² Duitsland en Italië zijn de grootste Europese handelspartners van Iran in de afgelopen jaren. Nederland was in 2021 de derde handelspartner van Iran binnen de EU (zie tabel 1). In 2019, 2020 en 2021 was het aandeel van de Nederlandse export in de totale EU-export naar Iran respectievelijk 10,6%, 9,6% en 11,1% (zie tabel 2).

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek is in 2022 vanuit Nederland voor EUR 564 mln. geëxporteerd naar Iran, waarvan een significant deel wederuitvoer betreft (EUR 144 mln). De facto komt daarmee de Nederlandse export naar Iran uit op EUR 420 mln. De geëxporteerde goederen vanuit Nederland betreffen voornamelijk medicinale en farmaceutische producten, (elektro)medische en radiologische instrumenten en apparaten en voedingsmiddelen.

¹ International Trade Centre Trade Map, Trade Map – List of exported products for the selected product (All products).

² European Commission, EU trade relations with Iran (europa.eu).

Bij de nominale toename in het exportcijfer van Nederland in 2022 ten opzichte van het voorgaande jaar speelt de hoge inflatie een significante rol. Exportcijfers zoals geregistreerd door CBS en ITC zijn uitgedrukt in nominale exportwaarde en geven geen daardoor geen beeld van de reële exportwaarde. Het is aanneemelijk dat bij EU-partners in 2022 hetzelfde aan de orde is als gevolg van de hoge inflatie. Aangezien op dit moment de officiële exportcijfers van EU-partners niet voorhanden zijn, kan dit op dit moment niet verder worden uitgewerkt.

De Iraanse handelsrelatie met landen buiten Europa is overigens vele malen groter. Ter vergelijking: in 2021 exporteerden China, de Verenigde Arabische Emiraten, Rusland, Turkije en Brazilië gezamenlijk ruim EUR 19 mld. aan goederen naar Iran, waarmee zij de vijf grootste exporteurs naar dat land waren.

Sancties

EU Sanctieverordening 267/2012 verbiedt de export van militaire goederen en dual-use goederen gerelateerd aan UAV- en rakettechnologie naar Iran. Voor meer informatie over de geldende sancties en exportbeperkende maatregelen tegen Iran, alsmede EU-samenwerking op dit vlak, verwijs ik u naar de Kamerbrief Exportbeperkende maatregelen tegen Iran en samenwerking binnen de EU van 23 mei jl.³

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher

³ Kamerstuk 36 200 XVII, nr. 59.

BIJLAGE

Tabel 1: Goederenexport naar Iran per EU-land.¹

EU-land	Export naar Iran (EUR mln.) 2019	Export naar Iran (EUR mln.) 2020	Export naar Iran (EUR mln.) 2021
EU totaal (28)	4.350,7	3.638	3.905,8
Duitsland	1.510,5	1.541,2	1.439,8
Italië	823,8	561,7	450,3
Nederland	463	348	435
Roemenië	60,3	51,1	343,7
Spanje	225,5	206	236,4
Frankrijk	375,8	254,2	224,5
België	227,7	189,2	227,9
Oostenrijk	132,7	100,9	119,6
Bulgarije	64	95,6	85,3
Polen	38,8	29,8	50,9
Denemarken	48	34,4	35,7
Tsjechië	26,5	23,3	32,9
Slovenië	49,1	24,7	32,1
Hongarije	31	25,8	32,1
Ierland	40,3	8,6	22
Griekenland	28,7	16,6	20
Zweden	52,9	21,8	15
Cyprus	8,3	5,5	8,9
Slowakije	2,4	8,3	4,5
Estland	1,4	0,9	3,7
Kroatië	9,3	4,7	3,6
Portugal	12,2	10,5	2,5
Finland	20,5	5,4	2,2
Litouwen	3,1	2,8	2,2
Luxemburg	0,6	0,5	0,8
Malta	0,2	0,1	0,6
Letland	0,2	0,1	0,4

¹ International Trade Centre Trade Map, Trade Map – List of exported products for the selected product (All products).

Tabel 2: Aandeel NL goederenexport van totale EU-export naar Iran

	EU-export naar Iran (EUR mln.)	NL-export naar Iran	Percentage NL export van EU export
2019	4.350,7	463	10,6%
2020	3.638	348	9,6%
2021	3.905,8	435	11,1%